

Seat No	
------------	--

B.A.-II Semester-III Examination
History (Optional) Paper-IV
History of India (1757-1857): HISO4
Subject Code: 190704

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1is a Famous plan of Lord Wellesley
A)Subsidiary Alliance B)Dual Government system C)Doctrine of Lapse D) None of the Above
- 2 second war of British-Maratha happened between
A)1802-1804 B)1800-1801 C)1798-1800 D)1817-1818
- 3 Treaty of Vasai was Signed by the British with.....
A)Madhavrao peshwa B) Bajirao II C) Ragunathrao Peshwa D)Nanasaheb Peshwa
- 4 Satara Provision was annexed by ...
A)Lord Dalhousie B) Robert Clive C) Lord Wellesley D) Warren Hastings .
- 5 appointed Collector as officer to collect the revenue
A)Warren Hastings B) Lord Cornwallis C) Lord Wellesley D)Lord Bentick
- 6 The Permanent Settlement System was Introduced in
A) Bombay area, Assam B) Punjab, Madras C) North-West Provinces, Central India D) Bengal, Bihar
- 7 Monopoly of East India Company in the trading sector was ended by Act of
A)1773 B)1853 C) 1813 D) 1858
- 8 described economic exploitation in the term “Ransom”
A)Dadabhai Naoroji B) Bhaskar Pandurang Tarkhadkar C) Gopal Hari Deshmukh D) Raja Rammohan Roy
- 9 British loot compared with Muhammad Ghazni's 17 Invasion by
A)Dadabhai Naoroji B) Ramakrishna Vishwanath C) Bhau Mahajan D) Gopal Hari Deshmukh
- 10 Permanent settlement System was Introduced by.....
A)Robert Clive B) Warren Hastings C) Lord Cornwallis D) Robertson
- 11 British signed treaty with----- tribal community in 1882
A) Rampa B) Munda C) Ramoshi D) Waghera.

- 12 The Scheduled date for Revolt of 1857 was.....
A) 29 March B) 10 April C) 2 June D) 31 May
- 13 Governor General Exclaimed that “Even if Shinde and the Nizam had participated, the revolt of 1857 would have been successful.
A) Lord Dalhousie B) Lord Canning C) Lord Ripon D) Lord Mountbatten
- 14 Queen's proclamation was prepared by...prime Minister
A) Salisbury B) Lord Canning C) Lord Mayo D) Derby..
- 15 Canning held a court at.... and issued the Queen's proclamation.
A) Allahabad (B) Delhi (C) Mumbai (D) Calcutta

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Wellesley – Maratha Struggle
- 2 Treaty of Vasai
- 3 Effects of industrial Revolution on India
- 4 Queen Victoria

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Discuss the transport and communication reforms of Lord Dalhousie
- 2 Write brief information about permanent settlement system
- 3 Explain the causes of Tribal revolts
- 4 What were the causes of the failure of 1857 Revolt

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Discuss in detail the theory of Doctrine of lapse implemented by Lord Dalhousie
 - 2 State the reasons of revolt of 1857 and explain the nature of revolt
-

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 लॉर्ड वेलस्लीची..... ही योजना प्रसिद्ध आहे.
अ)तैनाती फौज ब) दुहेरी राज्यव्यवस्था क) खालसा धोरण ड) यापैकी नाही
- 2 दुसरे इंग्रज-मराठे युद्धमध्ये झाले
अ) १८०२-१८०४ ब) १८००-१८०१ क) १७९८-१८०० ड) १८१७-१८१८
- 3 वसईचा तह इंग्रजांनी.....यांच्याशी केला
अ)माधवराव पेशवे ब) बाजीराव दुसरा क) रघुनाथराव पेशवा ड) नानासाहेब पेशवा
- 4 सातारचे राज्य.....याने खालसा केले.
अ)लॉर्ड डलहौसी ब) रॉबर्ट क्लार्क क) लॉर्ड वेलस्ली ड) वॉरन हेस्टिंग्स
- 5याने महसूल गोळा करण्यासाठी 'कलेक्टर' या अधिकाऱ्याची नियुक्ती केली.
अ)वॉरन हेस्टिंग्स ब) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस क) लॉर्ड वेलस्ली ड) लॉर्ड बेंटीन
- 6 कायमधारा पद्धत..... येथे लागू करण्यात आली
अ)मुंबई इलाखा, आसाम (ब) पंजाब, मद्रास (क) वायव्य प्रांत, मध्य भारत (ड) बंगाल,बिहार
- 7 च्या कायद्याने ईस्ट इंडिया कंपनीची व्यापारी मक्तेदारी संपुष्टात आली.
अ)१७७३ ब) १८५३ क)१८१३ ड) १८५८
- 8 'खंडणी' या शब्दात आर्थिक शोषणाचे वर्णनयांनी केले.
अ)दादाभाई नौरोजी ब) भास्कर पांडुरंग तर्खडकर क) गोपाळ हरि देशमुख ड) राजा राममोहन रॉय
- 9 ब्रिटीश लुटीची तुलना मुहमद गझनीच्या १७ स्वारी बरोबरयांनी केली
अ)दादाभाई नौरोजी ब) रामकृष्ण विश्वनाथ क) भाऊ महाजन ड) गोपाळ हरि देशमुख
- 10 कायमधारा पद्धत..... .. याने सुरू केली.
अ)रॉबर्ट क्लार्क ब) वॉरन हेस्टिंग्स क)लॉर्ड कॉर्नवॉलिस ड) रॉबर्टसन
- 11 या आदिवासी जमातीशी इंग्रजांनी १८८२ साली तह केला.
अ) रम्पा ब) मुंडा क) रामोशी ड) वाघेरा
- 12 १८५७ च्या उठावासाठी..... ही तारीख नियोजित होती
अ)२९मार्च ब)१० एप्रिल क)२ जून ड) ३१ मे
- 13 शिंदे व निजाम यांनी भाग घेतला असता तरी १८५७ चा उठाव यशस्वी झाला असता असे..... या गव्हर्नर जनरलने म्हटले.
अ)लॉर्डडलहौसी ब)लॉर्ड कॅनिंग क)लॉर्ड रिपन ड) लॉर्ड माऊंटबॅटन

- 14या पंतप्रधानाने राणीचा जाहीरनामा तयार केला होता.
अ)सॅलीसबरी ब) कॅनिंग क) मेयो ड) डर्बी
- 15 कॅनिंग याने... .. येथे दरबार भरवून राणीचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला.
अ)अलाहाबाद ब) दिल्ली क) मुंबई ड) कलकत्ता

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 वेलस्ली - मराठा संघर्ष
- 2 वसईचा तह
- 3 औद्योगिक क्रांतीचे भारतावरील परिणाम
- 4 राणी व्हिक्टोरिया

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 लॉर्ड डलहौसीच्या वाहतुक-दळणवळण सुधारणा बाबत चर्चा करा
- 2 कायमधारा पद्धतीविषयी थोडक्यात माहिती लिहा
- 3 आदिवासींच्या उठावाची कारणे स्पष्ट करा
- 4 १८५७ च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे लिहा

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 लॉर्ड डलहौसीने राबविलेल्या विलीनीकरण सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा
- 2 १८५७ च्या उठावाची कारणे सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A.-II Semester-III Examination

History (Optional) Paper-IV

History of India (1757-1857): HISO4

Subject Code: 190704

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 लॉर्ड वेलस्लीची..... ही योजना प्रसिद्ध आहे.

अ) तैनाती फौज ब) दुहेरी राज्यव्यवस्था क) खालसा धोरण ड) यापैकी नाही

Option 1

2 दुसरे इंग्रज-मराठे युद्ध मध्ये झाले

अ) १८०२-१८०४ ब) १८००-१८०१ क) १७९८-१८०० ड) १८१७-१८१८

Option 1

3 वसईचा तह इंग्रजांनी..... यांच्याशी केला

अ) माधवराव पेशवे ब) बाजीराव दुसरा क) रघुनाथराव पेशवा ड) नानासाहेब पेशवा

Option 2

4 सातारचे राज्य..... याने खालसा केले.

अ) लॉर्ड डलहौसी ब) रॉबर्ट क्लार्क क) लॉर्ड वेलस्ली ड) वॉरन हेस्टिंग्स

Option 1

5 याने महसूल गोळा करण्यासाठी 'कलेक्टर' या अधिकाऱ्याची नियुक्ती केली.

अ) वॉरन हेस्टिंग्स ब) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस क) लॉर्ड वेलस्ली ड) लॉर्ड बेंटिंक

Option 1

6 कायमधारा पद्धत..... येथे लागू करण्यात आली

अ) मुंबई इलाखा, आसाम (ब) पंजाब, मद्रास (क) वायव्य प्रांत, मध्य भारत (ड) बंगाल, बिहार

Option 4

7 च्या कायद्याने ईस्ट इंडिया कंपनीची व्यापारी मक्तेदारी संपुष्टात आली.

अ) १७७३ ब) १८५३ क) १८१३ ड) १८५८

Option 3

8 'खंडणी' या शब्दात आर्थिक शोषणाचे वर्णन यांनी केले.

अ) दादाभाई नौरोजी ब) भास्कर पांडुरंग तर्खडकर क) गोपाळ हरि देशमुख ड) राजा राममोहन रॉय

Option 4

9 ब्रिटीश लुटीची तुलना मुहमद गझनीच्या १७ स्वारी बरोबर यांनी केली

अ) दादाभाई नौरोजी ब) रामकृष्ण विश्वनाथ क) भाऊ महाजन ड) गोपाळ हरि देशमुख

Option 1

10 कायमधारा पद्धत..... याने सुरू केली.

अ) रॉबर्ट क्लार्क ब) वॉरन हेस्टिंग्स क) लॉर्ड कॉर्नवॉलिस ड) रॉबर्टसन

Option 3

11 या आदिवासी जमातीशी इंग्रजांनी १८८२ साली तह केला.

अ) रम्पा ब) मुंडा क) रामोशी ड) वाघेरा

Option 4

12 १८५७ च्या उठावासाठी..... ही तारीख नियोजित होती

अ) २९ मार्च ब) १० एप्रिल क) २ जून ड) ३१ मे

Option 4

13 शिंदे व निजाम यांनी भाग घेतला असता तरी १८५७ चा उठाव यशस्वी झाला असता असे..... या गव्हर्नर जनरलने म्हटले.

अ) लॉर्ड डलहौसी ब) लॉर्ड कॅनिंग क) लॉर्ड रिपन ड) लॉर्ड माऊंटबॅटन

Option 2

14 या पंतप्रधानाने राणीचा जाहीरनामा तयार केला होता.

अ) सॅलीसबरी ब) कॅनिंग क) मेयो ड) डर्बी

Option 4

15 कॅनिंग याने... .. येथे दरबार भरवून राणीचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला.

अ) अलाहाबाद ब) दिल्ली क) मुंबई ड) कलकत्ता

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 वेलस्ली - मराठा संघर्ष

Ans:

2 वसईचा तह

Ans:

3 औद्योगिक क्रांतीचे भारतावरील परिणाम

Ans:

4 राणी व्हिक्टोरिया

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 लॉर्ड डलहौसीच्या वाहतुक-दळणवळण सुधारणा बाबत चर्चा करा

Ans:

2 कायमधारा पद्धतीविषयी थोडक्यात माहिती लिहा

Ans:

3 आदिवासींच्या उठावाची कारणे स्पष्ट करा

Ans:

4 १८५७ च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे लिहा

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 लॉर्ड डलहौसीने राबविलेल्या विलीनीकरण सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा

Ans:

2 १८५७ च्या उठावाची कारणे सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:
